

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 14 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5 " — "		Fél évre . . . 8 " — "	
Negyed évre . . . 2 " — "		Negyed évre . . . 4 " — "	
Egy óra . . . 1 " — "		Egy óra . . . 1 " — "	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Uj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A magyar nemzethez!

Az országgyűlés bezáratott; hazánk sorsa ismét a választók kezébe van letéve. Öseink vérüket, életüket áldozták fel a hazáért, a mai nemzedéktől ily áldozatot ezuttal nem kíván a magyar állam; elég ha a választók teljesítik kötelességüket lekiismeretesen, és semmi csábításnak, semmiféle nyomásnak, semmi önérdelkeknek nem engednek.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai nyugodt lelkiismerettel teszik le megbízásukat a választók kezébe és várják működésük felett az ítéletet.

Az öt évig tartott országgyűlés alatt a pártot nem vezette soha más, mint a legtisztább, legönzettelenebb hazafiság: s az a meggyőződés, hogy a magyar hazának csak úgy lehet jövője, ha függetlenné lesz, és ha szabadság, igazság, népjólét és népjog fog honolni a független magyar államban.

Nincs szüksége pártunknak részletesen számot adni arról, hogy miképpen éltünk választóink bizalmával. A közművelődés nagyot haladt és minden polgár naponta értesül a közérdekű mozzanatokról, tökéletesen ismeri tehát tevékenységünket. Elég nekünk megállapítani, hogy legfőbb tényezők voltunk egy oly erőszakos kormány megbuktatásában, amely két ízben törvényen kívüli állapotba kényszerítette az országot, és minket a parlamenti forradalom terére szorított. Azóta is minden egyes kérdésben a haza függetlensége és jogai mellett foglaltunk állást s a magyar nép szabadságának, jólétének, egyenjogúságának előmozdítása mellett. Őszintén és becsületesen törekedtünk azon, hogy jelszavunk, mely e négy szóból áll: függetlenség, szabadság, egyenlőség, testvériség, ne legyen csak üres jelszó a táborunkban, hanem magasztos cél legyen, mely felé törekszünk és a melyet elérni reménylünk, a választó polgárok növekedő bizalmával és segítségével.

A régi hagyományos függetlenségi és 48-as párt, mely mi bennünk él tovább határozott körvonalakkal van elkülönítve minden párttól az elvek terén.

A kormányparttól elválasztja pártunkat az, hogy ez a párt elalkudta a magyar állam legfontosabb biztosítékát, egy tágkörű belügyi önkormányzat megszerzése miatt, a melyet sohasem használt fel arra, hogy az önállóság eszméjét tovább fejlessze; sohasem igyekezett a megszerzett szűk talajt tágítani és rajta tovább építeni, ellenkezőleg, tért vesztett Ausztriával szemben, tért vesztett a

nemzetiségi törekvésekkel szemben, feláldozta a nemzet anyagi érdekeit, homályos öszbirodalmi-politikai okoknak.

Az ugynevezett néppárttól elválasztja pártunkat az, hogy ama párt a demokratikus szabadelvűséggel homlok egyenest ellenkező irányt követ s a vallást belevegyítve a politikába, felekezeti viszályt idéz elő, a mely hála a gondviselésnek, már régóta megszűnt volt a hazában.

A magát szinte függetlenségi és 48-asnak nevező Ugron párttól elválasztja pártunkat az, hogy ama párt elfogadta a fokozatosság elvét, vagyis azt, hogy az ország függetlensége fokozatosan jivivassék ki, szem elöl tévesztve azt, hogy hazánk függetlenségének, habár ideiglenesen is megengedett csonkasága, az egész függetlenséget veszélyezteti. — Hiszen maga a hatvanhetes kormánypart is hangoztatja, hogy a magyar önálló államiség képezi a végcél, amely felé az országot fokozatosan vezetni akarja; a tényállás pedig az, hogy nem előre, hanem hátra vezet, ép azért, mert az önálló államiség csonkasága szükségszerűleg erre a lejtőre juttat bennünket.

Továbbá válaszfalat képez köztünk a delegáció kérdése is és a szabadelvűség terén össze nem vágó fogalmaink.

A függetlenségi és 48-as párt mindig azt követelte és fogja követelni, hogy a magyar nemzet minden ügyét önállóan, legjobb belátása szerint érdekeinek megfelelőleg saját maga intézhesse, ne legyen semmi más államnak alárendelve és kiszolgáltatva, a magyar nemzet boldogsága és jóléte öncél legyen. Szűnjék meg az ország idegen érdekeknek meghunyászkodó szolgálja lenni és ne legyen többé idegen célokért, idegen gyarapodásért kiszípolozott ország, — gyarmatország!

Azért, hogy államiségünk fennállhasson és legyen védképessége, követeljük az önálló magyar hadsereget, melynek szolgálati nyelve vezénylete, jellege, zászlója magyar legyen.

Azért, hogy a világ államainak társaságából ki ne legyünk zárva és hogy elfoglalhassuk azt a helyet, mely országunk nagyságát, népességünk számát, művelődésünk előhaladottságát, nemzetünk történeti multját megilleti, követeljük, hogy legyen önálló külügyi képviselőtünk.

Azért, hogy felvirá ozhassék a földmívelés, az ipar és a kereskedelem és hogy az ország olyan vámpolitikát követhessen, amely érdekeinek leginkább megfelel, úgy hogy felhasználhassa a vámokat, mint olyan fegy-

vert, melylyel a világ minden részében más országok megalapították és megvédelmezték gyarapodásukat ezért követeljük az önálló vámterület felállítását és olyan kereskedelmi szerződések megkötését, melyekkel a magyar érdekek, nem pedig az osztrák érdekek legyenek úgy, mint eddig voltak, megvédelmezve.

Ha közgazdaságunkat önállósítani akarjuk, ha a hitel-ügyet a magyar szükségnek megfelelőleg akarjuk szabályozni: ha ki akarjuk venni egy idegen részvényesekből álló és túlnyomólag osztrák érdekű magántársaság kezéből azt a fegyvert, melyet a létrejött új egyezmény daczara is hatalmasan használhat a magyar gazda, iparos és kereskedővel szemben, akkor fel kell állítanunk az önálló nemzeti bankot úgy, hogy az országban szétágazó magánhitel számai ide fussanak össze, nem pedig egy idegen intézet kezébe.

Nem engedhetjük, hogy a magyar gazda a magyar állam szemelattára tönkre menjen és a legerélyesebben követeljük azt, hogy az e termelési ág, mely az ország lakosságának háromnegyed részét táplálja, a leghathatósabb istápolást nyerjen.

Nem engedhetjük, hogy az ipar, amelynek kifejlődésétől függ a nyerstermelő gazda gyarapodása (mert ez dolgozna fel nyersterményeit), továbbra is száműzessék Magyarországot területéről csak azért, hogy az osztrák iparnak kényelmes és vámok által védett piacza lehessen.

Nem engedhetjük, hogy a kézműipar továbbra is pangásra legyen kényszerítve.

Nem engedhetjük, hogy a külvilággal szemben az osztrák vigye folyvást a kereskedelmi közvetítő szerepét, leszedve minden termelésünk tejfelét és száz millió számra nyomorítva meg a közvetítői haszonnal magát a magyar termelőt. Ezért kívánunk önálló kereskedelmi politikát úgy, hogy a világ kereskedelme közvetlenül velünk lépjen viszonyba, nem pedig az osztrák közvetítés útján.

Mindezen hasznos követelésünk megvalósításáért segítségünkre szólítjuk azokat kik a politikában nem elvtársaink ugyan, de belátták azt, hogy a felsorolt követelmények elérése nélkül az ország tönkre fogna menni.

Attérve most másodrendű követeléseink terére, kimondjuk, hogy:

Követeljük az általános szavazati jogot, mely egy megállapítandó zárhatáridő lefolyta után, a magyarul írni és olvasni tudáshoz legyen kötve. A legszabadabb államok, mint például az eszakerikai Egyesült Államok,

mely köztársaság, vagy Olaszország, mely alkotmányos királyság, megkövetelik a szavazótól azt, hogy az állam nyelvén írni és olvasni tudjon: teljes méltányossággal megkövetelheti tehát ezt Magyarország is.

Azért, hogy ne lehessen többé lélekváltás, követeljük a községenkinti titkos szavazást.

Követeljük a választókerületek új és méltányosabb s a magyar állameszmének jobban megfelelő felosztását: s addig is, míg a szavazati jog általánossá nem lesz, a cenzusnak arányosítását.

Kivánjuk az ősös hitel előmozdítását a kisgazdák és kisiparosok számára is; tehát kivánjuk a szövetségi eszme egészséges és nem pártpolitikaihoz kötött terjesztését, úgy az ősös hitelnek, mint a termelés emeléséhez szükséges gépeknek és eszközöknek megszerzésére.

Kivánunk oly intézményeket, melyek a földbirtokot mennél több hazafias kezekbe juttassák anélkül, hogy az annyira feldaraboltassék, hogy ennek folytán a megélhetés lehetetlenné váljék, a föld termelő képessége pedig a szükséges táplálék hiányában tönkremenjen.

Kivánjuk a szövevényes adórendszer egyszerűsítését s a közterhek igazságosabb és arányosabb kivételét.

Kivánjuk oly törvények megalkotását, melyek a munkaszótály sorsát javítják és megkönnyítik a munkaszerezést és elvállalhatást úgy egyesek, mint munkás szövetségek számára.

Menekülés a rántott csirke elől.

Írta: Járossy Lajos.

Szenássy Bendegúz íróársunk nagyon szerette a rántott csirkét. Ezen gyengejét azonban olvasó közönsége előtt csupa szerénységből soha sem árulta el tartván attól, hogy valaki vagy esetleg többen is, ezéltást latnak a dologban és sietni fognak őt rántott csirkére meginvitálni. Ilyen uton pedig restellett volna ő rántott csirkehez jutni!

Csak hogy az írónak nemcsak olvasó közönsége, hanem rokonai, sógorai és komái is vannak, kik körül különösen rendszeren az aszonyok érdeklődni szoktak író-rokonuk kedvezet elei iránt már csak azért is, hogy adandó alkalommal kedves meglepetésben részesíthessenek. Így Bendegúznak asszonyrokonai és koma asszonyai, részint még a gyermekévekből, részint a felesége révén, vagy az ő felszólalásai alapján mindannyian tudták, hogy Bendegúznak mi a legkedvesebb eledele.

Mikor a „Csicsérgő Magda” című regényével a mai nyomorult viszonyok között is kitünő anyagi eredményt ért el; amennyiben annak minden példánya elkelt; az előfizetők gyűjtésében nagy tevékenységet kifejtett rokonok, sógorok és komáknak személyesen köszönetet mondandó, egy kis körutazásra határozta el magát. Letette a tollat, otthon hagyta a Lexikont magával vitte azonban életpárját és kis fiát. Láthatjuk ebből, hogy meglehetősen podgyászossal és elég költségesen utazott ugyan, azonban minthogy az egész utazás vendégszerető házigazdákra s nem fürdőhelyekre lón alapítva, kétségtelen, hogy a mi elveszett a révén, megtérült a vámon. Hanem az is

Kivánjuk az ingyenes, kötelező és magyar nemzeti irányú népnevelést.

Kivánjuk a megélhetésre szükséges létminimum biztosítását az alárverezés ellen.

Kivánjuk a katonai szolgálat idő megrövidítését, együtt a hadsereg magyarra tételevel, a mely megrövidítés ezzel kapcsolatban nem járna a haderő gyengítésével sem.

Kivánjuk az igazságszolgáltatás egyszerűsítését, gyorsítását és olcsóbbá tételét.

Kivánunk közigazgatási téren, az önkormányzat teljes megóvásával oly reformot, mely rendet hozzon a közigazgatásba, s a magyar állam magyar jellegét megtámadni ne engedje.

Kivánjuk a nemzetiségi kérdés olyan megoldását, hogy az idegen ajku polgárok a magyar államnak ne csak hatalmat éreznek és terheit viseljék, hanem annak jótékony gondoskodását anyagi téren is élvezzék úgy, hogy a magyar hazában boldognak érezzék magukat.

Kéblünk akarunk ölelni minden polgárt, akiben él és buzog a függetlenségi eszme. Feledni akarunk minden felreértést azokkal szemben, kik őszinte hazafisággal közelednek hozzánk. Arra törekszünk, hogy az ország függetlenségi polgárai vallás és nyelvkülönbség nélkül, összeolvadjanak egy nagy és mindent átkaroló szeretetben: a haza szeretetében s egy lélekemelő eszmében: a magyar függetlenség eszméjében. Szükség

van erre annál is inkább, mert a jövő országgyűlésen fog eldőlni Magyarország anyagi sorsa.

Erőt és egységet keresünk az ország függetlenségi polgárai közt, mert úgy is kevesen vagyunk, és összegyűjtött erőket a darabokra szakadás csökkenti, béniolja. Ezért törekszünk jelölteket állítani az ország minden oly kerületében, hol függetlenségi polgárok vannak, alkalmat nyújtva nekik, hogy jelöltünkre szavazhassanak, mert készülnünk kell, erőt gyűjtenünk kell, szaporodnunk kell, ha a siker reményével, akarjuk megharcolni a jövő országgyűlésen a nagy harcokat.

Nem keressük, hogy ki honnan jön, csak azt, hogy ki nyújt nekünk magyar becsületességgel baráti jobbot. Nem kívánjuk, hogy bárki is zálogba adja nekünk eszét és meggyőződését, de tudjon áldozni a pártfegyelemnek, mely nélkül táborunkat győzelem reményével harcba vinni nem lehet. Aki velünk tart, adja ide szívét, viszonozásul a mi szívünkért; adja ide lelkesedését azokért az eszmékért, melyekért élünk, küzdünk és lelkesedünk. Az édes hazának erős honfi szívekre, erős honfi karokra van szüksége; szilárd meggyőződésre, önzetlen hazafiságra!

Ezt keressük mi a magyar haza polgárai közt! S így juttathatjuk csak diadalra lobogónkat!

Meskó László, Kossuth Ferenc,
az 1901. szept. 7-en tartott a függetlenségi és 48-as
pártértekezlet jegyzője. párt elnöke.

igaz, hogy amíg egyrészt Bendegúz ezen utasas alatt rántott csirke szeretetének ugyan csak megadta az arát, addig másrészt a só gorok és komák közül kiválasztott szíves házigazdák is sokáig megfogják emlegetni Bendegúz urat és családját, mert megjelenésük az egyes helyeken bizony felért egy közepes saskajárással. Enni és inni valóban rémítő pusztítást vittek véghez s a hol például napokon át megragadtak, megfogyott ám úgy a kanna tartalma, mint a tyúk öl állománya. Hat még a boros hordó! Jajajaj! nem is jó erről beszélni.

Természetesen program szerint utaztak, azonban nagy bölezen csak a sorrendet állapították meg; hol mennyi ideig fognak tartózkodni, arról eleve nem határoztak. A meddig jól esik!

Első utjok Bendegúz egyik nővérehez vezetett. kinek egyetlen lánya már férjnél van s így mi sem természetesebb, minthogy a bánatos özvegy veje háztartásában foglalja el a főhelyet. Vagy láttak önök már olyan özvegy asszonyt, a ki — ha van veje — nem vejenél lakik? Aligha, mert általánosan tudva van, hogy az anyósok ott szeretnek leginkább tartózkodni, a hol sokat veszekedhetnek, tehát vő uraiméknál!

Este érkeztek meg s Kedélyes András, a vő varta őket a vasutnál. Csakhamar haza robogtak s a viszontlátás szokásos örömeinek lezajl sa után az asszonyok mindjárt a háztartás titkairól kezdtek bizalmasan beszélgetni. Az özvegy, a ki — mellesleg szólva — a konyha vezetését is irgalmatlanul magához ragadta, mosolyogva árulta el Bendegúz feleségének a nagy titkot:

— „Rántott csirkére vártunk bennete-

ket, mert tudom, hogy a férjed nagyon szereti.”

Bendegúz elégtlenül mosolygott, mikor a rántott csirkét behozták az asztalra. Kellemes meglepetés érte, mert a felesége nem árulta el neki előre! Derekasán hozzálatott s úgy jóllakott belőle, hogy alig tudott mozogni. Almás pite is került az asztalra, de ez már inkább a felesége kedvéért, mert köztudomásul szolgált, hogy Bendegúz a térsztaneműek közül csak a rántott csirke takaróját szereti.

Bar igen jól találtak itten magukat, csakhamar odebb kellett állaniok, mert a szíves házigazda szenvedélyes szőlőtermelő lévén, másnap délután kísérteltatta vendégeit a meredek szőlőhegyre. Közel volt az igaz, de nagyon meredek. Kocsival közlekedni egyáltalán nem lehetett. A rekkenő hőségben Bendegúz és fia ugyan valamelyes turistáknak csak bizonyultak, azonban a feleség a hegymászásban csaknem kudarcot vallott, mert 80 kilo súlyánál fogva az ilyen nemű élvezetektől meglehetősen irtóztván, Bendegúznak minden rábeszélő tehetségét latba kellett vetni s nejére erkölcsleg hatást gyakorolni, hogy feltról vissza ne forduljon s feljusson a magasba.

Kúszás közben Kedélyes András, a fürge és fiatal házigazda, ágyancsak biztatta a vendégeket:

Mindennap kifogunk sétálni erre az isteni helyre kedves Bendegúz bátyám!

Ez a biztatás sorvadálylyal töltötte el Bendegúznét s mihelyt férjéhez férközhett, olyan kérdőleg susogta hozzá, akár csak tolett megrendelesről lett volna szó:

— „Menekülünk innen kedvesem, mert én bizony még a házigazda szép szeméért

A csődtörvény reformja.

Kereskedői körökben már régóta általános elterjedt kíváncsi volt az, hogy az 1881. évi XVII. t. cz. alatt törvénytervezetbe becsikkelyezett csődtörvény reformmáltassék, mivel az eljárás drágasága és lassúsága az aktívákat felemészti, s csak évek múltán juthatnak a hitelezők ahhoz a csekély hányadhoz a mi a csődtömegből részükre fennmarad.

A kereskedőknek ezen alapokon nyugvó kíváncsi nem minden tekintetben üti meg a jogosságának és méltányosságának mértékét. A reform így merőben egyoldalú volna csak a hitelezőnek kedvezne, holott nem csekély fontosságú a reform helyes keresztülvitelénél a közadós helyzetének javítása is. Mert ha a gyakorlatban előforduló csőd eseteket tekintjük, úgy találjuk, hogy az eljárás lassúságának legtöbb esetben magukat hitelezők az okai, s az eljárás lassúságával együtt növekszenek a tömegkiadások és költségek, melyek épp oly mérvben fogyasztják a közadós vagyontól illetve a csődtömeget, mint a hitelezők követeléseinek összegét. Ha tehát reformálni kell a csődtörvényt, annak a reformnak ki kell terjeszkedni a hitelezők szertelen nagy mérvben biztosított jogaira is s korlátozni is kell azokat a közadós existenciájára tekintetből. És nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy az ezen irányban keresztül viendő reform, sürgősebb, fontosabb annál mint a mit a kereskedők követelnek.

Mert vegyük csak az eseteket. A csődbíróság a törvény 125 § a alapján rövid határidőn belül küldi a bejelentési határidőt. Ez a harmincz illetve kilenczven nap. A bejelentési határidő után a tömeggondnok elkészítvén a táblás kimutatást, megtörténik a felszámolás a csődhirdetményben előre kijelölt határidőben. Ha a követelések valódiak, rövid időn belül megtörténhetik a csődtömeg felosztása is, a tömeggondnok által készített felosztási terv alapján. —

sem fogom többé ezt a hegyet megmászni. Végre a szőlőhegy legtetőjén felépült vityilóban megpihenhettek. A gondos házi asszony becsomagolta részükre a tegnapi este megmaradt hideg rántott csirkét. Ismét jól esett Bendeguznak és sokat evett belőle.

Az asszony óhajlásához képest azonban másnap reggel már repítette őket a vasaló, egy másik sógor vendégszerető házához, hová délután két órájában megérkezvén, rögtön asztalhoz ültek. Mikor a pesenyére került a sor, a sógorasszony anyagi mosolylyal kínálta oda a tálat:

— Egyél kedves Bendeguz, tudom nagyon szereted!

Az ám kedvesem, nagyon szeretem, szívesen megadnám, megadnám pedig gondolta: elég is lenne már a rántott csirkéből!

Este a vendégek tiszteletére a sógorának egyik kebelbeli jó barátja vacsorát adott.

Szándékosan-e avagy véletlenül — nem tudható — de itt is rántott csirke került az asztalra. Lehet hogy a házi asszony informáltatta magát Bendeguz kedvenc eledele iránt, lehet azonban az is, hogy csak mint actualis étel foglalt el fő helyet a többiek között. Hiszen épen csirke szezon volt! Szép sült petrezselyem zöldje ékeskedett rajta s iny csiklandoztató hatást gyakorolt.

Azonban Bendeguzban egészen ellentétes érzelmek kerekedtek felül.

Felséges marha, borju, liba és kacsa hová lettetek, hogy engem mindenhol csir-

Ezen körülmények között a legnagyobb csőd is egy év leforgása alatt lebonyolítható, a mire számos példát hozhatnánk fel helybeli törvénykezésünk gyakorlatából.

Ámde a dolog nem így áll, hanem a legtöbb csőd éveig elhúzódik. És ennek korántsem az az oka, hogy ügyvéd a tömeggondnok, a vagy hogy a csődbíróság lassan járna, el, hanem azok, a kiknek a csőd gyors lebonyolítása leginkább érdekükben fekszik, magok a hitelezők. Ugyanis a hitelezők támaszkodva a csődtörvény 143. §-ára, nem tartják be a bejelentési határidőt, hanem a határidő után jelentik be igényeiket. Ennek a következménye azután az, hogy pótfelszámítási tárgyalások tartatnak annyiszor, a mennyiszor újabb bejelentés történik, és a tömeggondnok, bármennyire is iparkodik a csődöt befejezni, gátolva van ezen törekvésében a késedelmes hitelezők által.

A késedelmes hitelezőknek adott ezen kedvezmény a közadóst páriává teszi, s minthogy azon idő alatt, míg a vagyoni bukás törvényes következményei fenállanak, megfosztva nemcsak a kenyérkereséstől, hanem politikai jogainak gyakorlásától is, egyfelől a nyomor, másfelől a polgári halál nehezedik reá. Eltekintve a vétkes és csalárd bukástól, a hol ezen következmények jogosaknak látszanak, bárha ezen következmények ez esetben a btk. intézkedéseinek ugyanis önkényét előállanak, semmi esetre sem lehet helyes ez ott, a hol a szerencsétlenség viszi a tők szélére az embert.

De könnyen elképzelhető az az eset is, hogy a törvény ezen intézkedése jogtalan bosszúnak lehet fegyvere. Mondjuk, hogy egy államférfit akarnak tönkretenni, megfosztani hosszú időre pályájától. A mai világos gazdasági körülmények között a hitel megvonása egyenlő a csőddel s ezután a csődöt éveig elnyújtani pótbjelentésekkel, amelyek valótlan követeléseket is foglalhatnak magukban, nem egyenlő-e a köztétlen

szereplő egyén anyagi és erkölcsi pusztulásával? Legyünk igazságosak; igenis a csődtörvény reformra szorul, de a reformnak a közadós helyzetére tekintettel kell lenni. Ha az erkölcsi megtévedés az esküdszéki intézményben mentőre talált, ha azt a kit erős felindulásban embertől felmentik, jogos-e, méltányos-e; hogy egy beállott szerencsétlenségél fogva azt, a ki vagyonát úgy elveszti, hitelezők kénye-kedvének szolgálatában ki, és halál urává téven őket a közadóssal szemben?

NAPI HIREK.

Az új országgyűlés egybehívása és megnyitása.

Alig pár napja, hogy feloszlatták a képviselőházat, már is megjelent a királyi legfelsőbb kézirat, mely az új országgyűlést október hó 24-ik napjára hívja egybe. Debreczen város törvényhatóságához ma reggel érkezett meg az erről szóló királyi kézirat, mely egész terjedelmében a következő:

Debreczen sz. kir. város
Közönségének, Kedvelt
Hiveinknek!

Mi Első Ferencz József
Isten Kegyelmeiből Ausztriai
Császár, Csehország királya, stb.
és
Magyarország Apostoli Királya.

Kedvelt Hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött öröködni:

Bendeg urt azonban balcsillagzata ide is követte. Ugyanis az előétel elfogyasztása után borzadva vette észre, hogy a felszolgáló leány nagy garmada rántott csirkével közeledik s ugyanakkor a mellette ülő komaasszony így szól:

Egyek komám, a kedvéért csináltattam. Eszem drága komám asszony, felelt Bendeguz kintó gondolatától gyötört mosolylyal, igazán nem tudom meghálálni.

Semmi beszéd, azzal hálálja meg legjobban komám uram, ha jól lakik belőle, tudom hogy nagyon szereti.

Bendeguz kétségbeesetten nyult a tálhoz s vett a csirkéből, de csak egy darabot, gondolván, majd valahogy csak leggyüri. Eszegette is szép csendesen, de ó egék! a háziasszony eszén tul nem járhatott. Mikor azt hitte, hogy most már vége a torturának, egyszerre csak a háziasszony negédes mosolylyal még két darabot rak a tányérjára és szól:

Csak nem akarja csuffá tenni a rántott csirkémet, mikor tudom, mennyire szereti!

Ilyen kínálás után megint csak enni kellett szegény Bendeguznak, még ha mindjárt meg is halt volna tőle, lévén a házi asszony nemcsak nagyon kedves, de veszedelmesen szép is, kiért a kárhozatba is szívesen elmenne Bendeguz [pedig feleséges ember volt a lurkó] egy pár rántott csirke darab elöl csak nem fog hát meghátrálni? Evés közben azonban meglepte a honvágy, milyen jó is volna most odahaza marhatokányt enni!

kével és épen rántott csirkével ölnek? sokajtott fel Bendeguz, de mit udvarias ember rendületlenül ette a rántott csirkét. Csak nem okozhat keserű perceteket a figyelmes házi asszonynak! Különben kárörvendőleg vette később észre, hogy felesége bosszantására is megvolt tőle minden. Az ő kedves eledele, az almás pite is ott diszített már az asztalon. Egészen megnyugodott mikor látta, hogy a feleség önfeláldozással eszi az almás pitét.

Hazafelé együtt ment Bendeguz a feleségével és társalogtak:

Itt is rántott csirke!

Itt is almás pite!

Holnap meg már az én kedvemért megyünk tovább angyalom; torkig vagyok már a rántott csirkével.

Nem bánom kedvesem, nekem is elég volt már az almás pitéből!

Hát a fiunk?

Ah, a mi őt illeti, ő nem panaszkodik.

Nem kívánja a változatosságot?

Ugyan hová gondolsz? Gyermekek ő még ahhoz, hogy az ételekben változatosságra áhitozzék.

Tehát a következő napon ismét utaztak tovább s az ebédet szerencsére vasuti vendéglőben kellett elkölteniök, hol rosszul bár, de mégis kedvökre étkezhetek. — A csirke természetesen száműzve lett az asztalokról. Estefelé érkeztek meg a komához, kive Bendeguzt régi barátság fűzte össze. A koma, vendégei tiszteletére, fényes lakomát adott és jóbarátai közül is többeket meghívott.

Minthogy az 1848. évi IV-ik t. cz. 1-ső §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehívni rendeli és minthogy számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi október havának 24-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székes fővárosunkba egybehívjuk.

Mindefolytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, amelyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII és az 1899. évi XV. t. cikkelyek által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselőitek ezen országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson. Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban ezerkilencszázegy év Szeptember havának 9-ik napján.

Ferencz József.

Székely Kálmán.

Marjay Péter jelölése.

A hosszupályi választókerület függetlenségi pártja e hó 9-én mind a 12 községből szervezett 120 tagból álló küldöttsége megjelent Marjay Péter volt kerületbeli képviselő lakásán, s a tőlfolyamán írásban felajánlott jelöltséget ujjal nagy lekesedéssel felajánlotta, s ötlet a községek meglátogatá-

Végső elszántsággal megette a rántott csirkét az utolsó falatig, hanem meg is adta az arát. Csömört kapott tőle s nyöszörögve feküdt ágyában. Másnap — bár felkelt — annyira rosszul érezte magát, hogy a felesége már javas asszony előkerítéséről gondolkodott, a kire rá akarta bízni, hogy a csömört kedves férjéből kidagassza, de Bendeguz rendületlenül a bor-kúra mellett maradt, szentül állítván, hogy csakis ettől gyógyul meg (Be ne írják kérem az iszákosok lajtromába, mert csak kura képen történt.)

Betegségének igazi okát a háziak sohasem tudták meg. Enni nem evett semmit, azonban annál többet ivott. Alaposan elkészülve tért este nyugodni s másnap úgy érezte, hogy a kura csakugyan használt. Aggodalmaskodó feleségéhez mosolyogva így szólt:

Nem bírok tovább küzdeni a rántott csirkével. Én sem az almás pitével, felelt az asszony. Félbeszakítjuk édes az utazást, nem vendégeskedünk tovább, megyünk haza, jobb lesz nekünk otthon!

Szót tet követett s még az nap este haza utaztak. Azóta ki nem állhatja Bendeguz barátunk a rántott csirkét, sőt még a paccalt is eléje helyezi.

sára felhívta. Marjay megköszönve a lelkes ragaszkodást, magát a további szolgálatra felajánlotta; s a községeket 15—22-ig járja be. Marjay Péter megválasztása egészen bizonyos, mert az ő választóival alkudni nem lehet. Játsva győz itt a függetlenségi párt.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt üdvözlőlevele Kossuth Ferenczhez.

Pártunk vasárnap nagy gyűlése alkalmából a következő üdvözlő táviratot intézte pártvezérünkhöz:

«Kossuth Ferencz

Budapest

József-körút 47.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt mai nagy gyűlése, melyen I-ső kerületünk örökös képviselője **Dr. Thaly Kálmán** s a második kerület képviselője **Dr. Bakonyi Samu** tartották lelkesítő programbeszédeiket, szívvel-lellekkel üdvözli pártunk nagyérdemű vezérét, Kossuth apánknak mindnyájunknak szeretett és ünnepeit testvérét. Egészsége mielőbbi teljes helyreállásáért imádkozunk, hogy újult erővel folytassa hazánk függetlenségéért oly magasztosan végzett apostoli munkáját.

Debreczen, 1901. szept. 8.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt nevében:

Kovács József

pártelnök.

Dr. Benedek János

pártjegyző.

Üiabb ösztöndíjak a debreczeni ref. főiskolában.

A néhai Fumagalli Károly hagyatékából 3490 korona 30 fillér folyt be a főiskolai pénztárba. Jövedelmét a főiskolának felsőbb osztályába járó jeles tanuló ifjak vallásfelekezeti különbség nélkül fogják élvezni, Ujabbán pedig néhai Keszi Hajdu Lajos volt kisújszállási nyugalmazott tanár végrendeletének felbontásakor jött köztudomásra, hogy a régi felette szűkös tanári fizetése mellett a boldogult némi vagyont volt képes szerezni s végrendelete szerint a hajduböszörményi határon tizenhétköblös igen értékes földet hagyományozott a debreczeni főiskolában tanuló lehető rokonainak, s ezek nem létében kisújszállási, mezőturi és hajduböszörményi származású tanulóknak a segélyezésére.

Fővárosi lap Komjáthy visszalépéséről.

Egyik délután megjelenő fővárosi lapban a „Hazánkban” Komjáthy visszalépéséről a következő sorokat olvassuk: Komjáthy Jánosnak két fórum: a színügyi bizottság és a városi tanács is odaitélté már a debreczeni színház igazgatását a jövő ciklusra, most, a közgyűlés döntése előtt, beadta lemondását és visszalép. Komjáthy híre szerint a pozsony-soproni szinikerületre pályázik. Debreczenben Komjáthy ferde helyzetben volt és ha elmondjuk, hogy ott az ő színigazgatósága körül ütözköttek meg a régi és új korszak emberei, mert az előbbi a vezéralakjaival még érdekösszeköt-

tetésben is állott, sőt még lapkiadás részvényességé is tették meg, azt csupán a komplikált vidéki állapotok ismerője fogja igazán megérteni.

Munkaközvetítő intézet Debreczenben.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara megtette intézkedéseit, hogy Debreczenben ipari munkaközvetítő intézet állítassék fel. A városhoz is intézett kérelmet, amelyben a jelzett célra évi nyolczszáz korona segélyt kér. Tegnap a jog- és pénzügybizottság tárgyalta ezen kérelmet s azt javasolja, hogy a tanács a főszámvéző véleményét kérje ki, talál-e erre a célra fe-
dezetet.

A józsaiai kérelme.

Alsó és Felső Józsa lakosai arra kérték Debreczen város hatóságát, hogy iskoláik és templomuk kikövezésére ingyen adjon teglát. A józsaiai kérelmet tegnap tárgyalta a véleményezésre felhívott jog- és pénzügybizottság. Meltányolta a kérvényükben foglaltakat, de tekintettel arra, hogy a szükségelt tegla mennyiséget nem jelöltek meg, azt javasolja a tanácsnak, hogy a józsaiktól előbb kérje be, hogy milyen mennyiségű teglát akarnak.

Dalestély.

A „Debreczeni dalegyelet” által f. hó 15-én vasárnap az „Arany bika” dísztermében tartandó zártkörű dal és zene estélyre a meghívók már széjjel bocsattattak a kik ez ideig esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak fölkerjük sziveskedjenek a vegelt Govrik Miklós d. e. II. titkárhoz (Simouffy-utca Ujbéraház szesz pótadó hivatal) fordulni. Az elnökség.

Iskola felavatás.

A debreczeni autonom orthodox izraelita közközségi elemi népiskola f. hó 11-én d. e. 8 órakor ünnepélyesen nyitott meg az iskolaszék és nagyszámu közönség jelenlétében. Az iskolaszék elnök hazafias szellemen tartott megnyitójában ezen szentcélu intézet nagyjelentőségére rá mutatván szép szavakban adta elő az iskola létesítésének történeti vázlatát, a tanerőket a gyermekek hazafias és vallásos tanítására és nevelésére buzdította és a kir. tanfelügyelőt, ki az iskola létesítésére oly kiváló gondot fordított lelkesen éltette. Az ünnepély a király, édes hazánk és az iskolaszék éltetésével 9 órakor véget érven, a rendes tanítás azonnal kezdődött meg.

Jelöltkeresés.

A vidéken történt. A faluban három párt volt. kormány-nép és függetlenségi párt. E három párt vezéremberei összegyűltek a korezmában tanácskozni.

— Van-e már jelölt? — kérdik a kormánypártiakat az ellenzékiek?
— Még nincs! Hanem lesz! A multkor olyan szépen beszélt valaki a házban, azt mondta, hogy Deák tanítványa, bajnoka a szabadelvűségnek, ellensége a reakciónak. Csak tudnók, hogy ki az, aki így beszélt, mert ez lesz a mi jelöltünk. Hát a tiétek?

— Mi — felelt egy néppárti — épp úgy vagyunk, mint ti. Nekünk is megtetszett az ujságból egy beszéd. Az a szónok arról szólt, hogy ő majd megvédi a keresztény Magyarországot, nem hagyja a kis gazdát és megtöri a kaimár szellemet. Csak ismernök a szónok nevé. Hát ti kit jelöltök?

Mi — szólt egy függetlenségi — akkurátusan úgy vagyunk, mint ti. A lapban megtetszett egy képviselő beszéde, aki ugyan-

csak nem hagyta az igazunkat. De a nevét, azt mi se tudjuk a jelöltnek.

— Ha csak az a baj, szólt a korcsáros! És előhozott egy lapot.

Ott hamarosan megtalálták őket.

Egymásutánról datálódta. Egyik 1-éről, a második 2-áról, a harmadik 3-ikáról; a szónok pedig csodálatosképp ugyanaz a személy volt, mert úgy a mameluk, mint a néppárti és 48-as beszédet — Széll Kálmán, Magyarország miniszterelnöke mondotta.

Köszönet nyilvánítt.

Mindazon rokonok, barátaink és ismerőseink, de különösen a „Petöfi Dalkör“ működő tagjai, kik boldogult nöm, illetve anyánk temetésén megjelenni szivesek voltak s részvétükkel fájdalomukat ényhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. A Strausz család.

Orvosi körökből.

Láng Sándor dr. műtőorvos, törvényszéki szakértő, ki két even át a m. kir. tud. egyetem I. sz. sebészeti munkáján a nagyhirű Dollinger dr. tanár mellett működött, orvosi praxisát megkezdte városunkban.

A semogyi ember és a német doktor.

Volt a Bachhuszarok közt olyan is, a ki Németországban végig uszott egy csomó iskolát, doktor is lett volna sok mindenféle tudományból, csak hogy annak maga tudta a legkevesebb hasznát venni. Az ilyen azután nagyon bevált civilizatornak, el is hozták hozzánk.

Somogy megyét is megáldotta a fekete-sárga gondviselés egy ilyen doktorral, a ki nagyon szeretett füvésznit, bogarászni, s e célból el-el rándult a halászok csónakján a zalai oldalra is.

Egy alkalommal nagyon elunta magát a csónakban s elkezdett a révésszel beszélgetni:

— Bácsi tudsz-e a geografia?

— Nem tom biz én, ki fia, mi fia.

— Szegény bácsi, úgy a magad életéből et fertály elvesztette. — Tudsz talán Staatsöconomid?

— Nem tom biz én mi a.

— Hát az ur tud uszni?

A német megütődött e kérdésen s szörnyen röstelte, hogy a magyar ember is tud olyasmit, amihez ő nem ért. — Végre hosszas gondolkodás után bevallotta, hogy ő nem tud.

— No akkor csak fogózzék meg a lakdikban — mondá a révész, — különben minden tudomány daczára mindjárt elveszti az életének mind a négy fertály részét.

Hírek a jogakadémiáról.

Dr. Bacsoni Lajos a helybeli jogakadémia érdemes tanára, betegségére való tekintettel a folyó tanévben nem tarthat előadásokat; helyette az I-ső felévet illetőleg a közigazgatási jog előadásával dr. Haendel Vilmos jogtanárt, az államszámvitel tan előadásával dr. Kereszty Zoltán jogtanárt, a II-ik felévet illetőleg pedig a magyar állam statisztikájának és az európai államok statisztikájának előadásával dr. Bartha Béla jogtanárt bizta meg a kar.

A Chebra Kadisa kegyelote.

A helybeli izr. szent-egylet (Chebra Kadisa) is illő kegyelettel adózott megbol-

dogult Erzsébet királynénk dicső emlékeztének, a mennyiben f. hó 10-én a Királyné halálózi évfordulóján az „Erzsébet“ alapítvány kamataiból 100 koronát osztott ki a szegények között.

Ugron Gábor visszavonulása.

Bécsből jelentik: A Wiener Handelsblatt, mely a bécsi hitelezői egyesületnek hivatalos lapja, a következő hirt közli: „Ugron Gábor volt országgyűlési képviselő Budapesten a csőd elrendelését kérte önmaga ellen. — A passzívákat két millió koronára becsülik.

Babona és család.

Nagyon epekedhetett Német Borbála nagymákfai cselédeány szive választotta után, kit azonban nem nagyon izgatott a szerelmes leányzó tüzes pillantása, fájdalommas sóhaja. Tette ő a szépet egész zavartalanul másoknak is. Mőfelett elkeseredett emiatt Németh Borbála és hogy vigaszt találjon, javasasszonyhoz fordult. Márkus Mária nagymákfai asszony hajludó volt a legény szivet a leány fele hajlítani, sőt a házasságot sem tartotta kizártnak, ha ő lép akcióba bűbajos mesterségével. Ehhez azonban pénz kellett. A szerelmes Borbála pedig adta a pénzt; mindig többet kapott tőle a boszorkány, ki végre 62 koronát csalt ki a leánytól. Természetfölötti tudományának azonban még mindig nem mutatkozott eredménye. A javasasszony azonban nem igen szerette volna a jó fogást kisiklani kezei közül. Még száz koronát kért a jó médiumtól. Azt mondván, hogy a pénzre azért van szüksége, mert munkájának elősegítése céljából miset akar mondatni a római pápával. Ahhoz pedig pénz kell. A leány megunva a zaklatást panaszkodni kezdett ismerőseinek, míg végre a dolog a csendőrségnek is tudomására jutott. zonnal vallatóra fogták a javasasszonyt, ki csalásait beismerte. A boszorkányt egyelőre a rendőrség vette parfügésába.

Belgrád — buziási regény.

Belgrádból írják, hogy az ottani társas körökben sokat beszélnek most egy előkelő és szép leány eltűnéséről. Az eset részletei a következők: Jovanovics Sándor, aki 1 év előtt még a felebbezési bíróság elnöve volt közbe belekapaszkodott a miniszterelnöki székbe és emellett a külügyi tárczát is magára vállalta. Magas pozíciójában méltóságán alulnak tartotta, hogy egyetlen leányát egykori fiatal kollégájának, a felebbezési törvényszék egyik bírójának adja feleségül, habár az már ez vülegénye volt. Természetes, hogy ezt a nézetét neje, sőt később a leány is osztotta. Most már mindannyian egy fiatal nábob után áhítottak. Közben azonban Jovanovics miniszterelnök ismét leszállt a magas piedesztálról és az emberekről való véleménye annyira megváltozott, hogy immár szívesen fogadta volna vejének, a bírót. Csak hogy most a fiatal bíró önérzeteskedett és úgy vélte, hogy bizony nem hozzá illő egy volt miniszter leánya. A szülők azonban mindenáron főkötő alá szerették volna hozni leányukat, amiért is átrándultak a magyarországi Buziás fürdőbe, ahol körülbelül hat hetet töltöttek. — Ott tartózkodásuknak meg is volt az eredménye, habár nem felelt meg teljesen a vérmes reményeknek. A volt miniszterne ugyanis egyedül tért vissza Belgrádba, míg leánya egy szép, csöndes éjjelen

nyomtalanul eltűnt! . . . Azt beszélik, hogy egy romantikára hajló vidéki czirkusz igazgató szöktette meg a bogárszemű belgrádi szépséget. Az esetet és részleteit élénken tárgyalják a belgrádi jouronok.

Ki vagyok én?

A főtéren az éjjelben valami becsipett mulató kompánia viczelődött egy hazasiető idősebb urral, s egyik tagja e kérdést intézte hozzá:

Mondja meg: ki vagyok én?

Az öreg ur végig nézett a fiatalemberen s így felelt:

— Azt nem tudom, ki ön, de annyit tudok, hogyha számár lennék bátran fiamnak nevezhetném!

A lefőzött ifju nem fejtegette tovább a kérdést.

Szüret.

A szüreti idő közeledvén, érdemesnek találjuk, egy tapasztalt szöllős gazda jegyzetei nyomán emlékezetbe hozni, hogy mik a szüreti kellékek:

Szöllő termés

Hordók

Puttonok

Sajtó felállítás

Sajtó kenő szappan

Guzskötél — spárgák

Forrázó üst — üst láb

Oltatlan mész — szóda

Kén, drót, dugó

Bodnár szerszám

Bodaár gyékény, hordó kefe

Nyomó kádak

Alsó kádak, dézsák

Felfenekü hordók

Szöllő daráló csapos káddal

Bornymó zsák varró eszköz

Putton kosár

Kártusok, kis teknők

Lihó, lopó, tölcser, csap

Fertályos dézsák

Vak csapok

Fejsze, áró, kapa

Fedő gyékény sátorponyva

Hordóbélyegző vas

Szedők, edénnyel, éies késsel

Puttonosok

Sajtó kezelők: hordó leeresztők

Tüzi fa

Talyigás, korcsolya kötél

Lámpák, gyertyatartók, kézi lámpás

Faggyu és miligyertya, petroleum

Gyufa

Enni való

Evőeszközök, tányérok, talak

Bor, ásványviz

Boros kancsók, poharak

Dugó huzó

Palinka és pohár

Sőr és poharak

Pipa, dohány, szivar

Vizes bádóg

Vastag törő

Kéztörő

Pohártörő

Borforraló bádógok

Oeska újságpapír

Czigányzene

Péncz.

Betegek tápláléka.

Azon idők, a melyekben a betegségeket helytelen és hiányos módra kezelték, a mikor még azt hitték, hogy a betegnek csak levest szabad nyújtani, hálá Istennek, elmúltak. A modern anyagcsere-tudomány oda hatott, hogy mindazon betegségek folyamán, melyek erővesztéssel járnak, a főfeladat a testet súlyában megtartani és oda-hatni, hogy a test anyagának vesztesége lehetőleg pótoltsék. Ez csak könnyen emészthető és lehetőleg fehérnyetartalmú táplálékokkal érhető el, a mi ideális módon a Somatoséban foglaltatik. Czélja tápláló anyagokat győnge gyóner útján is a szervezetbe juttatni. Kiváló mértékben fokozza az étvágyat és azon előnyvel bír, hogy könnyen oldódó és szagtól ment, a miért a betegek tudtan kívül is nyújtható.

Nyilatkozat.

A szolvyai és luh Erzsébet gyógyviz kiváló hatású a légutak hurutos bántalmainál.

Dr. Irsai Artúr egyetemi m. tanár.

A szolvyai ásványvíz kitűnő üdítő ital a savanykás kerti borkokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Szilánkok.**A főudvarmester páczája.**

Báró Bányász Dezső, főudvarmester páczával jelent meg az országgyűlés berkesztésénél.

Furcsa, hogy akkor sem hiányzott a kezéből a pácza, mikor az általa képviselő házat megnyitották.

Azzal a különbséggel, hogy akkor még nem tudatott általa, hogy minden botnának két vége van.

Korrektur látogatások.

Werner Gyula három napig, Mikszáth Kálmán két napig időztek Rátoton. Mindkét külön író megírta volt annak idején a maga tárczáját, amelyben pikantériák adtak elő Rátót urának tulajdonságai és jószágai felől.

A legújabb látogatások igen informatív hatást gyakorolhattak a két novellista urra, mert legújabb tárczájuk már a rózsahatáshoz hasonlít, amelyen a Muni élete számos párjának teje, valamint a rátóti méhecskék méze folydogál. Az ilyen korrektur-látogatások és korrigált tárczák a legkorrektebb mandátumi helyzetet idézhetik elő.

Mi különbség van Trója és a képviselői mandátum között?

Eme kettő között igen lényeges különbségek találhatók, mert a trójaiak vétkezettek a falon belül és kívül, meg sem állították bírő elé, ellenben csupán azon magyar nem állították bírő elé, a ki a mandátum védő falain belül rug ki a lámból, viszont kegyetlenül megbírságotják, ha a mandátum falain kívül eszközi ki és berugásait.

A mandátum — hogy iliaszi fogalmak körében maradjunk — hasonlatos egy himzéshez, amelyet egy inkompatibilis Penelope pompásan megszö fon, am durch Nacht und Nebel fejtik szerteszét virradóra a m. kir. Kuria him nem levő Ponolopé!

Az „érdekes” anarchisták.

Egyik lapársuuk úgy ömleng, hogy „manapság az anarchista koly érdekesek, mint a királyok.” Az anarchisták azonban szerintünk nem olyan érdekesek, mint a királyok, mert érde-

kességük a fenevadak közül is azoké, a melyek nem csupán félelmetesek, hanem egyúttal utálatosak is. Eppen azért nem találjuk mi érdekeseknek sem az olasz munkásokat, sem Mac Kinley gyilkosát, kit sajtonk gyöngéden „lengyel német jövevénynek” nevez és elzárni óhajjuk hazánkat éppen az olasz és a lengyel-német, vagy nem német jövevényektől, mivel közülök telnek ki egyrészt a királyok, — másrészt a népek kipusztítóit.

IRODALOM.**A legérdekesebb könyv**

kétségtelenül a Brehm-féle állatok világa, a melynek magyar kiadását Mchely Lajos szerkeszti s amely a Légrady Testvérek kiadásában most jelenik meg. Az állatok világából ezuttal a 34-ik füzet látott napvilágot, kísérelében egy diszesen kiállított fekete nyomatu műlapnak, amely a száunti mar-motákat ábrázolja. Ebben a most kiadott füzetben a tudós elbeszéli gyönyörűen tudószerző a cizickányokról és a vakondakokról szóló részt befejezi s a rágesalók rendjére tér át, hogy a mokusok különböző és érdekes fajait ismertesse, jellemző és színes leírásban. A szöveget természetesen a legújabb füzetben is rajzok élénkítik, még pedig hű és tetszetős szövegrajzok. Az állatok világát füzetenként 80 fillert lehet megkapni, akár a kiadó Légrady testvérek cégnél, (Váci körút 78) akár pedig a könyves boltokban. A vállalatot, amelynel nagyobb szabású a magyar irodalomban mostanában nem jelent meg, a közönség figyelmébe ajánljuk, mert e mű megszerzésével nemcsak természetrajzi ismereteket gyarapítja, de rendkívül kedves, érdekes és élvezetes olvasmányhoz jut.

A „Vasárnapi Újság”

szeptember 8-iki száma 18 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Államferfiaink nyári pihenése: Széll Kálmán Rátoton.” Mikszáth Kálmántól. (Képekkel.) — Költemények: „A csipkerózska panasza”, Apostol Bertalanról; „Pósa Lajosnak. Anyja halálakor.” Gróf Zichy Gézáról. — Regénytár: „A levél-posta.” E beszéles. Irta Bret Harte (képekkel.) Angolból fordította S. A. — „Rejtélyes történetek: I. Pál császár halála.” (Regényes rajz, képekkel.) — „A börtön.” Elbeszélés Irta: Lenkei Pál. — „A brit katonatiszt.” Karcolat a délafrikai baretzerről. Irta: báró Bornemissza Pál. — „Élő lámpás.” — „Zircz” (képekkel. A király és Ferencz Ferdinánd lakása Zirczen. Hary János rajzai után) Kornis Elemértől. „Baresay fejedelem sirja.” (Képpel.) — „Bartay Ede.” (Arcképpel.) — „Az isaszeghi honvédelmek.” (Képpel.) — Irodalom és Művészet, Közintezetek és Egyesületek, sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Újdonságokkal” és Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félére 2 korona 40 fillér.

A pap szerelme.

Nagyapa és unoka.

A falusi erkölcsről megdöbbentő képet tár elénk az az ügy, a melyről a napokban Goldis József aradi román püspöknek följelentést tettek.

Egy különös szerelmi regényről van szó és a történet hőségének cselekedete annál súlyosabb beszámítás alá esik, mert az illető lelkész, a kinek meg kellene becsülnie a magasztos papi talárt és erkölcsi viselkedésével jó példát kellene adnia a népnek.

Nagy József rojti, biharvármegyei görögkel, lelkész, aki jelenleg 60 éves, régebben özvegy asszonyt vett el feleségül, akinek első férjétől származott gyermekének kis leánya, Mariska, miután ez árvaságra jutott az ő házában nevelkedett fel.

Mariska alig lett suttyóleány, állítólag már is szemet szurt — a mostoha nagypapjának. A falusi nép sokat beszélt a mostoha nagypapjáról és a kis unokáról, mignem a lelkész is meghallotta a pletykát.

S a lelkész mint nagypapa, mint feleség végtelen sokat szenvedett a viszony miatt. Helyzete tühretetlen volt a háznál, férje s unokája durván bántak vele. A bántalmaknál kegyetlenebbül hatott rá az, hogy a szerelmesek szemérmetlenül turbékoltak előtte, a falu pedig gunyosan mosolygott az öreg asszonyon.

Végre mégis sikerült a papnának a leányt, oly formán eltávolítani, hogy férjhez adta egy szomszéd falubeli lakoshoz. De rövid ideig tartott ez a családi boldogság. Mariska egy szép napon ott hagyta a férjét s visszament nagyszüleihez.

Az öreg lelkész kiutasította unokáját s megtöltötte neki, hogy átmerje többé lépni háza küszöbét.

A nagypapa és unokája, a kik valóságos küzdelmeket folytattak egymás birhatasáért, ezután sem hagyták el egymást. Az öreg lelkész egy bogár hátú házikót bérelt ki Mariskának s odajárogatott el naponként, sőt néha egy hétig sem ment haza feleségéhez.

A szegénytől megtört papnét végképpen elkieserítette saját unokája és hitese férjének erkölcstelen viszonya. Az elkieseredett asszony a cséffai szolgabíróshoz ment s kérte, hogy unokáját férje illetőségi helyére tolonczolják.

A cséffai szolgabíróshoz megidézte a feleket s a tárgyaláson megjelent a nagypapa, a nagymama, az unoka és a ferje. A tárgyalás alatt a nagymama szembe pökte unokáját; a miért a szolgabíróshoz 200 korona pénzbírságra ítélte.

A hatóság azonban nem tolonczoltatta el Mariskát, mert erre nincs joga. A falubeliek pedig megbotránkozva a botrányon, feljelentették az esetet Goldis József aradi püspöknek, aki utasította a nagyváradi konzistoriumot, hogy szigorú vizsgálatot indítson a lelkész ellen.

A nagyváradi görögkeleti szentszék most tárgyalja a botrányos ügyet. Már eddig is számos tanut hallgattak ki, akik valamennyien a szent evangéliumra tett esküvel erősítették meg vallomásaikat, amelyek kivétel nélkül a lelkész ellen vallottak.

A lelkész pedig először elhagyta urát s egy nagyváradi ügyvéd útján válopert indított ellene, majd azon feltétel alatt hagyta rá Mariskát arra, hogy a községet elhagyja, hajlandónak nyilatkozott vele kibékülni. Végre is jobb utra tért s visszament férjéhez, aki nagylelkűen megbocsátott a megtért bűnös asszonynak.

Erre aztán Nagy Józsefné is követte a jó példát, ő is megbocsátott a férjének s most már szent köztük a békeség. Hanem hát a történet e, ilógusát most a görög keleti szentszék fogja kimondani, amely nem veheti egyszerűen tudomásul, hogy egy lelkész megbotránkozott életével az egész falut. Az ügy átiratai most Lázár Aurél szentszéki ügyésznek vannak, s a lelkészre legközelebb kimondják a példaadó büntetést.

Fekete selyemszövetek

rendkívül nagy választékban felelősséggel a tartósságért, nemkülönben fehér és színes selyem szövetek minden fajban.

Csak elsőrendű gyártmány a legelőcsőbb nagybani árakhoz, méter vagy végszámra, magánfeleknek postadíj és vámmentes szétküldés. Ezernyi elismerő levél. Minták bérmentve. Schweiba kétszeres jelvélyeg szükséges. 1

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)

kir. udv. szállítók.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Erekmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Mórincz Pál. 40.

Mi pedig alig száz lépésnyi távolságból zászlóalj ösztüzeket löttünk reájuk, szétszert beelöltünk a testükbe. Majd a szuronyra, a puskatusára is rakövetkezett a sor. Atakartak a sorainkat törni. Valóssággal örjöntek. Amíg elek, el nem fejeitem ezt a támadást. A poroszok éppen a mi oldalunkon rohantak meg a zászlóaljat. Mi ki sem léptünk a sorból, úgy szurkáltuk őket. Hát meg aztán az a pusztítás, amidőn alig ötven lépésnyirel két ágyuból belejűk löttek, csak úgy söpörte a golyó a csapatjukat. Hanem nem is rohantak aztán ily veszett módon a négyszögünkre. Futva menekültek a magaslatról. Mi pedig újra töltöttünk. Hadd pusztuljon mind. Hanem aztán most újból megdördültek az ő ágyujuk is. Jobbról pedig óriás robotást hallottunk. Az ágyugolyók megbontották a sorainkat, tehát most a lovasságuk támadt reánk. Szét akarták gázoltatni a négyszögeinket. Ennek a attacknak a közelebbi lefolyását nem láttam, mivel a divízió másik oldalán viharzott el. Hanem azért melegedtünk mi is az ágyutűznel. A golyó tuezatjával sodorta embe-reinket, egy lövés éppen a Chemineau tábornok czombját zúzta szét, ekkor rendelte el a hátrálást. Szívesen megfogadtuk a szavát.

Nagy Görtschen felé huzadtunk vissza, de a tűzharcot nem szüntettük meg, mert nyomult utánunk a porosz. A faluban elhelyezett kétezer emberünk tartóztatta őket. Mert míg mi a magaslatra kapaszkodtunk, hogy Kis-Görtschent elérjük, addig a mi embereink a falusi házak ablakaiból, padlásairól gyors tüzzel riasztották az ellenséget. Hanem most következett a nyakunkra az igazi hézbaj. Az összes porosz lovasság reánk támadt. Visszaakartak bennünket szoritani az ágyuk elé és evégből oldalról vágtattak reánk, hogy utját szegjék a hátrálásunknak. Egész megbódultam, úgy megbódultam, úgy elértem ezt a támadás. Czebede egyre azt kiabálta:

— Szaladjunk inkább oda fel a dombra! De ne maradjunk itt!

Hanem ez is a legnagyobb életveszedelemmel járt volna. Mert a porosz huszárok, a vadászrezdek még nem rajtáztak, hanem a legnagyobb rendben nyomultak előre.

Mi azért egyre hátráltunk. Mignem a magaslatról reánk kiáltottak:

— Allj!

De e perczen már a burkos huszárok is „rajtát” kiáltva rohantak reánk. Hanem vesztükre. Mert olyan iszonyu kartácstűz fogadta őket, hogy százával, összeroncsolva hullottak egymásra. A derék Girard generális divíziója éppen a legjobbkor érkezett segítségünkre. Kis-Görtschenből nyomultak a mentésünkre. És a tábornok tizenhat ágyut vonatott fel a jobboldali magaslatra. Ezeknek az iszonyu tüze roncsolta annyira meg a porosz huszárokat, akik fejvesztetten retíráltak hátrafelé. A Girard tábornok hadosztályának hat négyszöge Kis-Görtschenben egyesült a mieinkkel. Mert itt akartuk még feltartani az előnyomuló porosz gyalogságot. A három első porosz hadoszlopot, még más három épp oly erős hadoszlop követte. Nagy-Görtschent elvesztettük, de Rahna és Kis-Görtschen között még inkább el mérgesedett a helyzet.

Égtem, forrtam a bosszuvágytól. Majdnem örjtem haragomban, hogy az imént megakartak gyilkolni, hogy a legdrágább kincsemtől, az életemtől megakartak fosztani. Meggyűlöltem a poroszokat. És a düh elfogott, ha reá gondoltam, hogy mily ordítózza, mily vakmerő szentelenséggel rohantak reánk. Mindazáltal végtelen jól esett, hogy Czebede pajtásom mellettem állott. És mivel újabb rohamot vártunk, lábhoz vettük a fegyvert, felhasználtam ez alkalmat, kézet fogtam a czimborámmal.

— Idáig még szerencsésen kifogtuk, szolt Czebede. De vajha jönne már a császár, vajha hozna ágyukat is, mert legalább husszor anyai az ellenség, mint a mi erőnk. Bezzeg nem emlegette máraz érdemkeresztet.

Egy kicsit oldalt tekinték, vajon a sergeant helyén van-e még? ott volt. Egész nyugodtan törülgette a szuronyát. Hála Istennek. Még csak Klipfel és Fürst után érdeklődtem, de már tájékozhattam magamat. Mert már is hangzott a paranesszó. Vállra kellett venni a fegyvert. Más kötötte le a figyelmemet.

Az első három ellenséges hadoszlop már megszállotta a Nagy-Görtscheni magaslatot. A másik három hadoszlopot várták, melyek vállra vett fegyverrel nyomultak előre. A falu már égett. A felhőkkel összekavarodott a füst. Ballélól a magaslaton, a mezőségen keresztül hosszú sor ágyut vonatattak fel a poroszok, ezekkel minket akartak oldalba fogni.

Ezen hat ellenséges oszlop déltájban kezdte meg a marsolást. Azonkívül Nagy-Görtschen két oldalán nagy tömegben rajoztak, csapongtak a porosz huszárok és a lovasított vadászok. A mi tűzérésünk, a négyszögeink mögött a magaslaton foglalt állást és iszonyu gyuharcot kezdett a porosz tűzérés ellen, amelyek az egész vonalon felvették ezt a harcot, a dobosok egyre doboltak a négyszögekben, mintegy jelezték az ellenség előre nyomulását. Az előre nyomuló poroszok pedig, lent a völgyben egyre azt ordították: Vaterland! Vaterland!

A puskaporfüst elborított bennünket. Ugy hogy nem is igen láttunk, mert a szél mi reánk csapta a fegyverünk füstjét, pedig a poroszok a domboldalán kapaszkodtak felfelé, előbb zászlóalj ösztüzekkel lőtük őket. De annak utánna is, bár a nagy füstben majd megvakultunk, fojtattuk ellenük a csoportos tüzelést. Valami negyed óráig ekként küzdöttünk. Ekkor a porosz huszárok bevágtattak a négyszögünkre. Magam sem tudom, hogy fordulhatott így. De különben is egyre megy, mert a huszárok egészen köztünk gázoltak és kis lovukról lehajolván, a súlyos karddal úgy csapokdtak jobbra-balra. Irgalom nélkül mészároltak bennünket.

Folyt. köv.

Nyilttér.

'MARGIT'

GYÓGYFORRÁS.

Margitforras-telep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kifünő hatása a légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen ha a köpet nehezen szakad fel; tüdővészeseknél még akkor is, ha vércöpések van. a „Margitviz” megbecsülhellen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni töle a **gyomor** és **belel hurutos állapotainál**, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav az oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatokat tesz továbbá a **hólyag hu utos bántalmainál**, a **kő** és **homokképződés eseteiben**, miért is a **budapesti és bécsi egyetem orvosnarái**, mint az **orvosvilág egyéb előkelőségei** a legszivesebben használják s előnyt adnak a „Margit” forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

== Mint ivóvíz ==

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános közkedveltségnek örvend

Főraktár: **Édeskuty L. Budapest**

cs. és kir. udv. szállító.

== Ásványvíz nagykereskedő. ==

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Uj fogorvosi műterem.

Bethlen utca 54. sz. a. fogorvosi műtermet nyitottam. hol arany, ezüst, porcellán stb. töméseket, valamint technikai munkákat is végezek (egyes fogbetétek, gyökerekbe csapfogak, egész fogsor stb.)

Fogadok naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig,

Dr. Winkler Jenő

egyetemes orvostudor fogorvos

Miután a **hegyaljai szőlők** is, bő szüretet ígérnek,

KICSINKÓ ANTAL,

ottani nagy bortermelő elhatározta, hogy régebbi

asszu és szomorodni borait

a debreczeni piacon forgalomba hozza.

Kinek tehát igazán jó és valódi **szomorodni** és **tokaji asszura** szüksége van, forduljon

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedőhöz

== Kossuth-utca. ==

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Uj boros hordók I. rendű készítmény, minden nagyságban megrendelhetők Debreczeni Lajos hentes üzletében Verbőcy utca 8.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészségesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Kossuth-u. 42 számú új emeletes ház jutányos áron eladó, esetleg egy kisebb ház vagy földbirtokkal elcserelehető.

Végrehajtót keres 20.000 (husz ezer) korona hátrány behajtására a p. ladányi ref. egyház. Zálogolás, lefoglalt tárgyak összehordása, elárverezése szept. 20-tól kezdődő 6 hét alatt foganatosítandó. Fizetése 400 kor. Ajánkozások a ref. felkészíti hivatalhoz küldendők.

Ügyes ügynökök kik ki terjedt ismeretséggel bírnak, privát vevőkhöz kerestetnek. Ajánlatok K. E. 4367 sz. a. Rudolf Mosse Wien intézendők.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legujabb

**Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és belésárakkal**

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

Hirdetmény.

Alantirt esődtömeggondnok közhírré teszi, hogy a Grósz Jakab közadós esődtömegéhez tartozó s mintegy 420 holdat tevő avas felsőfalusi bérezi erdő területén a mak-koltatás bérbe kiadó. Az erdő területén a Tur víz folyik keresztül s a felső falusi alj határral szomszédos s így legkönnyebben megközelíthető. Értekezhetni alantirt esődtömeggondnokkal Szatmáron.

Kelt Szatmárt, 1901, szept. 1.

Helmeczy József

ügyvéd,

mint Grósz Jakab esődtömegének gondnoka.

20 kr.

egy kiló finom

csemege szőlő

3--4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai cézgnél.

Debreczen, Tisza palota.

Előfizetési felhívás

VEIDMANN SHEIL

(VADÁSZLAP)

illusztrált folyóiratra, mely a vadászat, halászat, lövészet és kutya tenyésztéssel foglalkozik.

A „Waidmannsheil” lap a leghíresebb Osztrák-Magyarországi.

Előkelő izléses kiállítás, tanulságos cikkek és pompás képek.

Negyedévre 2 korona.

Mutatványszámot kívánatra bérmentve és ingyen küld a Waidmannsheil intézősége Klagenfurtban.

Uj fűszer és liszt kereskedés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a helybeli piaczon **Simonffy utca 2. szám** [városi bérház]

Lusztig és Bán

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt nagyban és kicsinybeni

fűszer, liszt és gyarmatáru kereskedést

nyitottunk.

Évek hosszú sora óta foglalkozunk e szakmával, ismerjük a legelőnyösebb bevásárlási forrásokat, megtudjuk választani az áru minőségét, kellő tőkével is rendelkezünk, így tehát azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy vevőinket minden tekintetben kielégíthetjük.

Hangsúlyozzuk még, hogy egy elsőrangú tiszavidéki gőzmalom kizárólagos elárúsítását bírjuk, így tehát liszttekben igen kedvező árak mellett a legkitünőbb minőséggel szolgálhatunk.

Szíves pártfogást kér

tisztelettel

Lusztig és Bán.

Millenniumi kiállítás 1896. Nagy Millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Tricur- és lemezlyukasztó gyár.

Gyár: Katona József-utca 8 sz. Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Tricuröket: a konkoly és búkkönynek a buza-árpa vagy rozs közül kiválasztására.

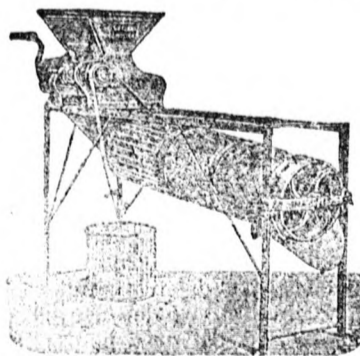
Tricuröket: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencselisztító és osztályozó tricuroket: az arpa kiválasztására és a lencse osztályozására

Osztályozó Tricuröket.

Szabadalmazott Tricur osztályozógépeket

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. Elvállalunk Gutjahr s Müller, illetve Mayer rendszerű tricuroket

csekély költséggel a tricuro beküldése mellett ezen szabadalmazott tricurokké át-alakítását. Kaphatók:

Malom Tricurohengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.